

O APICULTURĂ EFICIENTĂ ȘI DURABILĂ CU OALE DIN LUT

P. OTENGO

Kesogon Youth Group, P.O. Box 1270, Kitale 30200, KENYA
E-mail: puotengo@yahoo.com

Rezumat

În încercarea de a diminua sărăcia în zonele rurale, de a crea locuri de muncă și o microindustrie au fost alese mai multe căi, unele soldându-se cu succes, altele cu eșec.

Apicultura a rămas una dintre acele ocupații care răspunde acestei probleme, dar datorită lacunelor de cunoaștere și a capitalului, acest domeniu n-a fost exploatat la maxim.

Cu acest studiu asupra apiculturii în oale din lut pe care l-am efectuat cu ajutorul lui Peter STEELE de la Leah Hozoo (FAO) precum și "Bees for Development", am putut dovedi că oalele din lut pot reprezenta o modalitate foarte bună de adăpostire a albinelor, de obținerea mai multor produse apicole, de salvarea copacilor și de locuri de muncă pentru populația rurală.

Cu ajutorul diapozitivelor vă voi prezenta întreținerea albinelor în oale din lut.

Introducere

Întreținerea albinelor în oale din lut nu este o idee nouă. Un studiu atent a relevat că în diferite zone ale Africii mulți apicultori tradiționali au practicat apicultura în oale din lut.

Pentru a avea o apicultură durabilă și favorabilă mediului nu trebuie precupețit nici un efort pentru găsirea unei modalități potrivite, care să fie acceptabilă dar care să și creeze locuri de muncă pentru a curma sărăcia din zonele rurale.

De aceea este importantă planificarea de cercetări academice, iar în aplicarea proiectelor să nu fie trecute cu vederea cunoștințele locale, care sunt utilizate de secole așa cum declara un vorbitor în cadrul unui simpozion internațional unic (HERTZ, 2000).

Din acest punct de vedere vă prezint un studiu de cercetare efectuat la ferma mea cu oale din lut, studiu efectuat din dorința ca cei din mediul rural și cei mai puțini norocoși, mai puțin privilegiați și cu bani puțini să fie informați și implicați în practicarea unei apiculturi durabile, dar fără distrugerea mediului înconjurător.

Materiale folosite pentru a construi oalele de lut și folosirea acestora

Oalele din lut sunt făcute din lut. Este o metodă veche tradițională, transmisă din generație în generație. Și totuși această cultură este pe moarte datorită modernizării.

Folosirea lutului nu este ceva nou. Biblia menționează de numeroase ori folosirea oalelor din lut atât în viața socială cât și în cea religioasă. În Vestul Keniei oalele din lut sunt folosite din vremuri imemoriabile. Lutul era esențial în viața cotidiană în special pentru gătit. Păstrarea apei, căratul apei și păstrarea albinelor sunt doar câteva exemple. Chiar și viitoarea mireasă era aprobată abia atunci când reușea să balanseze pe cap o oală cu apă, fără s-o țină cu mâna. Acest lucru se întâmpla înainte ca viața modernă să intervină și în viața populației rurale. Nu oricine poate face o oală din lut, doar câteva femei din comunitate posedă magia producerii acestor oale minunate și bineînțelese nu din orice fel de lut. După uscare, lutul va fi ars. Materialul cu care sunt arse oalele nu costă foarte mult. Este nevoie doar de iarbă și paie, care sunt ușor de găsit.

De ce se folosesc oale din lut?

Apicultura cu oale din lut a fost studiată din mai multe motive.

1. Lipsa capitalului de pornire

Eram un fermier tânăr fără nici o bază financiară pentru cumpărarea unor stupi moderni, dar motivat de dorința adâncă de implicare în apicultură ca o cale de ridicare a nivelului de trai în zonele rurale. Niște

prieteni mi-au dat un mic sprijin informațional. Am folosit mai multe metode pentru a putea începe această afacere. Am folosit canistre de benzină, stupi din paie, coșnițe, stupi moderni făcuți în casă, stupul Kenya top bar, stupul Langstroth și apoi stupul din oale din lut.

2. Disponibilitatea și costul stupilor din lut

Am aflat ca oalele din lut se pot procura destul de ușor și mai ieftin în comparație cu altele și că sunt mai favorabile pentru mediul înconjurător. Stupul cel mai ieftin și mai durabil dintre toți stupii tradiționali este oala din lut (FAO, 1990). Acest lucru indică potențialul mai puțin explorat al apiculturii.

Acest mod de practicare a apiculturii poate ajuta mulți apicultori tradiționali care nu dispun de atâtea informații despre albine decât noi. Ce înseamnă acest lucru pentru apicultorii noștri de la sate? Înseamnă o investiție mai mică și un profit maxim.

3. Oalele din lut pot fi refolosite

Vrând să păstrez albinele în oale din lut a trebuit să înlocuiesc unele stricate cu altele noi. Într-un articol despre apicultura în oale din lut al lui Peter OTENGO și Peter STEELE aceștia vorbesc despre fisuri. ".....albinele au o abilitate uimitoare de a umple fisurile și de a acoperi spațiile care sunt vătămate sau lipsesc" (în decurs de publicare).

4. Îmbunătățiri pentru o apicultură corespunzătoare

Folosirea oalelor din lut pe post de stupi ridică mai multe provocări. Una dintre ele este felul în care pot fi folosite în mod durabil. O zicală veche spune că "nevoia este mama invenției". Noi am examinat o modalitate în care oalele din lut pot fi folosite ușor și fără deranjarea întregului stup. Am găurit partea superioară a oalei principale (= corpul de puiet) care este accesibilă lucrătoarelor, dar exclude matca. Apoi se așează deasupra o altă oală mai mică (magazin) pentru miere. F.A.O. ne-a oferit un exemplu ideal cu următorul comentariu "Este util pentru apicultorii locali să se familiarizeze cu câteva principii de bază și cu câteva exemple din experiența altora, care pot servi ca bază pentru propriile lor investigații" (FAO, 1986).

Acestea ne-au ajutat să realizăm un stup simplu, dar complet din oale din lut cu corp de puiet și magazin ușor de mănuit, căci la recoltare trebuie doar ridicată oala superioară. Dacă există miere, se înlătură aceasta și se pune o altă oală. Dacă nu există miere, nu se va îndepărta oala. Această operațiune ține extrem de puțin.

5. Stupii din oale din lut sunt durabili

Oalele din lut durează mult timp, doar dacă nu sunt sparte din greșeală sau intenționat. Ele pot fi folosite o perioadă extrem de lungă. Îmi amintesc că am văzut o oală veche la bunica mea pe vremea când eram copil. Mi-a spus ca ea fusese folosită de părinții ei și cred că și astăzi oala mai există. Este o opțiune mai bună pentru apicultorii care pot face doar investiții mici.

6. Apicultura în oale din lut este favorabilă mediului înconjurător

Păstrarea albinelor în oale din lut înseamnă salvarea mediului înconjurător de la degradare. Albinele ajută la creșterea copacilor prin polenizare. În revista "Bees for Development" Fritz VOLLRATH relatează cum pot proteja albinele copacii de distrugerile provocate de elefanți. El scrie: "Se pare că albinele africane *Apis mellifera* pot participa în mare măsură la protejarea ecosistemului african de distrugerile provocate de elefanți." (VOLLRATH & HAMILTON, 2002). Eu sunt de părere că cel mai periculos dușman al copacilor noștri nu este elefantul, deoarece el nu există pretutindeni, ci omul. Am plasat stupii mei din oale din lut în copaci, ca să-i protejiez pe aceștia de tăieri nedorite. Acest lucru a ajutat puțin, deoarece oamenii se feresc de albine, fiindu-le teama că vor fi atacați de ele. De aceea albinele sunt paznici buni ai mediului nostru înconjurător.

7. Stupii din oale din lut sunt mai puțin vandalizați

Una din principalele cauze ale declinului apiculturii în întreaga lume este furtul și vandalizarea coloniilor de albine. Am instalat trei buduroaie cu o gratie despărțitoare chiar înaintea ultimului congres al APIMONDIA. Când m-am întors de la congres am constatat că doi dintre acești stupi au fost furați. Am amplasat șase stupi din lut în același loc timp de aproape o jumătate de an. Stau și acum acolo și sunt întregi. Poate datorită credinței în vrăji, căci oamenii văd în stupul din oale din lut ceva magic. OLE spune în cartea sa "Strengthening Livelihood": "Referitor la explorarea rolului jucat de apicultură în țările în curs de dezvoltare .... că apicultura poate interfera cu cunoștințele și cu practica din unele regiuni ale Africii, unde apicultura este puternic influențată de 'tradiție și credințe', care pot include magia, religia și mitul." (revizuit de CARON, DEWEY, 2002).

8. Stupii de lut produc mai multe produse apicole

Se obține o recoltă bună de miere. Se obține de asemenea ceară de albine care poate fi folosită pentru începerea unei microindustrii la sate. Pot fi obținute lăptișor de matca și propolis, care pot fi folosite pentru a face diverse medicamente.

Observația mea

Momentan nu pot spune dacă acest studiu este perfect sau ar putea fi îmbunătățit. El este un studiu efectuat într-un spațiu, mediu și timp limitat. De când am amplasat stupii din lut în stupină am observat o dezvoltare pozitivă. Am văzut că stupii au fost ocupați în câteva zile după amplasarea lor. Singura problemă a fost atacarea a doi dintre stupi, albinele neîntorcându-se nici până acum în ei. Albinele au dezertat recent, poate din cauza ploii torențiale. Celelalte trei au rămas, sunt puternice și foarte active. Eu compar acest studiu cu cel despre *cerana* a lui Gunnar BORNES: "...acest articol împărtășește câteva moduri de a construi stupi cu costuri minime, testate în Bangladesh. Stupii din blocuri din lut sunt ușor de construit, odată ce a fost făcută matricea. Stupul este durabil .... Incercările au sugerat că stupii sunt acceptați de către albine." (BORNES, 2001).

Și în Etiopia a existat o dezvoltare a stupilor din lut, după cum a raportat o acțiune de dezvoltare: "Ca rezultat, apicultura valorifică momentul. Există 57 de apicultori în nouă zone care folosesc stupi top bar făcuți din cărămizi." (AFD, 2000).

Concluzii

În încheiere aș vrea să trag o concluzie cu următoarele cuvinte ale unui consultant și cercetător cu o mare experiență, Borje SVENSSON: "... proiectele mici ... realiste... flexibile... sunt cele care au sorți de izbândă și în care apicultorii se pot baza pe experiența lor pentru a atinge, sper, o răsplată materială".

Mulțumiri

Acest studiu nu ar fi fost posibil fără ajutorul și încurajările multor oameni.

În primul rând doresc să mulțumesc părinților mei și familiei, care mi-au fost totdeauna alături de când m-am implicat în apicultură, în special tatăl meu care mi-a dat un loc unde să-mi instalez stupii precum și sfaturi.

În al doilea rând mulțumesc bunelor mele prietene Nicola BRADBEAR și Helen JACKSON de la "Bees for Development", PATERSON, STEELE și mulți alții pentru sfaturile tehnice și sprijin moral.

În al treilea rând bisericii mele pentru că m-a ascultat și pentru că unii dintre membrii au început să practice apicultura cu ce aveau.

În al patrulea rând lui C.T.A Netherlands pentru sponsorizarea mea pentru a participa la ultimul congres al APIMONDIA, care m-a inspirat să fac ce am făcut și unde am întâlnit mulți oameni care mi-au fost de mare ajutor.

Și în final mulțumesc prietenului meu drag care mi-a dactilografiat referatul.

Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți.

BIBLIOGRAFIE

- AFD (2001), News around the world (Ethiopia), *Bee and Development* 57(8)
- Barnes G. Dickson (2002), More block clay hive for *Apis cerena*, *Bees and Development* 61(8)
- Bradbear N. (1996), Zooming in on ... IRAQ, *Beekeeping and development* 39(9)
- Caron D.M (2002), Strengthening livelihoods, exploring the role of beekeeping for development. *Journal* 62(15)
- F.A.O. (1990), Beekeeping in Africa, *Agriculture service bulletin* no 68(6), Organization of the United Nations, Rome
- F.A.O. (1998), Tropical and sub-tropical apiculture, *Agriculture service bulletin* no. 68, Rome.
- Hertz O. (2000), Sustainable livelihoods. The role of beekeeping in development, *Beekeeping and Development* 56(3)
- Vollrath F., Hamilton I.D (2002), News around the world, *Beekeeping for Development* 65(12)